

Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Zvláštní škola, Nový Bydžov, Palackého 1240

Adresa: Palackého 1240, 504 01 Nový Bydžov

Identifikátor školy: 600 023 982

Termín konání inspekce: 6. – 9. leden 2004

Čj.:	i3-1065/03-5060
Signatura:	oi1nx501

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve zvláštní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve zvláštní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve zvláštní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zvláštní škola, Nový Bydžov, Palackého 1240 (dále jen škola) poskytuje vzdělání žákům s takovými rozumovými nedostatky, pro které se nemohou s úspěchem vzdělávat v základní škole.

Škola byla zřízena Královéhradeckým krajem, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, jako příspěvková organizace.

Podle *Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení*, škola sdružuje zvláštní školu s kapacitou 75 žáků, školní družinu s kapacitou 12 žáků, školní klub s kapacitou 12 žáků a školní jídelnu s kapacitou 50 jídel. V letošním školním roce výuka na odloučeném pracovišti školy na adrese 503 02 Skřivany, Revoluční 93 neprobíhá.

V době inspekce byli žáci rozděleni do osmi tříd:

Třída	Ročník	Celkem žáků ve třídě
I.	nižší a střední stupeň pomocné školy	7
II.	1. + 2.	8 (4 + 4)
III.	3. + 4.	7 (1 + 6)
IV.	5.	9
V.	6	9
VI.	7.	11
VII.	7. + 8.	8 (5 + 3)
VIII.	9.	12
Celkem	-	71

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně-vzdělávací činnost ve zvláštní škole zabezpečuje celkem 11 vyučujících včetně ředitelky školy a jejího zástupce. Pouze tři z nich nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku ve speciální škole. Výkonem funkce výchovného poradce je pověřena učitelka, která neabsolvovala předepsané kvalifikační studium.

Organizační struktura školy je jednoduchá a funkční. Povinnosti zaměstnanců a jejich pracovní náplně jsou stanoveny, pracovníci s nimi byli prokazatelným způsobem seznámeni prostřednictvím dokumentu *Organizační řád*, který obsahuje řadu příloh (Organizační řád školy s právní subjektivitou, Provozní řád, Řád školy, Řád školní družiny, Řád školního klubu, řády jednotlivých učeben, Povinnosti pedagogických pracovníků a vedoucích pracovníků školy, Pracovní náplň asistenta školního klubu, pracovní náplně nepedagogických pracovníků).

Vnitřní informační systém školy je založen na každodenním osobním setkání vedoucích pracovníků školy s pedagogickými i provozními zaměstnanci. Využíván je rovněž školní rozhlas. S důležitými sděleními jsou pedagogové seznamováni písemně informacemi umístěnými na nástěnce ve sborovně školy.

Ve škole není zřízeno metodické sdružení. Hlavním poradním orgánem ředitelky školy je pedagogická rada, která se schází čtvrtletně. Z jednání pedagogické rady jsou pořizovány přehledné záznamy, vypovídající o průběhu a výsledcích vzdělávání a výchovy v jednotlivých třídách. Ze zápisů vyplývá, že pedagogové věnují odpovídající pozornost sledování a hodnocení prospěchu a chování žáků, jsou diskutována a udělována výchovná opatření, jsou sledovány zameškané hodiny žáků. Ředitelka školy akceptuje náměty a připomínky pracovníků.

Podle aktuálních potřeb jsou organizovány porady pedagogických pracovníků.

Činnost výchovného poradce vychází z plánu výchovného poradenství a je směřována zejména k profesní orientaci žáků a na pomoc s řešením výchovných problémů žáků.

Noví (začínající) učitelé nebyli v době působnosti ředitelky od února 2003 do školy přijati. Nekvalifikovaní učitelé jsou pedagogové s dlouholetou praxí ve speciálním školství. Kontrolní činnost vedoucích pracovníků v oblasti vedení provozních zaměstnanců je prováděna spíše neformálním, neplánovaným způsobem. Kontrolní činnost ve vztahu k pedagogům, stejně tak jako hospitační činnost, je plánovitá, systematická a prokazatelná prostřednictvím odborně vedených záznamů. Z příslušné dokumentace a z rozhovorů s pedagogy vyplynulo, že má pozitivní vliv na zvyšování odborné úrovně průběhu výchovné a vzdělávací činnosti.

Škola má vytvořen systém hodnocení pracovníků. Kritéria hmotného stimuluování jsou propracována, zaměstnancům známa. Při přiznávání nadtarifních složek mzdy jsou uvedena kritéria uplatňována.

Učitelé měsíčně zaznamenávají činnosti, kterých se účastní nebo které připravují nad rámec své vyučovací povinnosti. Přehled těchto aktivit, který učitelé předkládají vedení školy, slouží jednak pro hodnocení jejich práce, jednak pro vyhodnocení plánu na školní rok.

Učitelský sbor je v současné době stabilizovaný, škola se věnuje plánování v oblasti lidských zdrojů.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků bylo v uplynulém období zaměřeno jednak na zvyšování počítačové gramotnosti, jednak na oblasti úzce související s rozšiřováním odborných znalostí učitelů. Toto vzdělávání probíhá v souladu s cíli a úkoly školy a rovněž ve shodě s realizovaným vzdělávacím programem.

Personální podmínky školy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola sídlí ve dvoupodlažní budově nedaleko centra města. V přízemí se nachází dvě učebny, výdejna stravy, relaxační místnost, místnost školního klubu, víceúčelová dílna se skladem a kabinet. Ve druhém podlaží je umístěno 6 učeben, sborovna, ředitelna, kancelář, cvičná kuchyň a počítačová učebna, která byla zřízena v rámci programu INDOŠ, a knihovna.

Součástí školního areálu je travnaté hřiště a školní dvůr, pro účely výchovně-vzdělávacího procesu slouží několik záhonů.

Jednotlivé třídy svou velikostí odpovídají počtu zařazených žáků s výjimkou třídy pomocné školy a tříd prvního stupně školy zvláštní, v nichž chybí prostor pro odpočinek a relaxaci žáků a pro hrové činnosti. Ve třídách je umístěn vhodný nábytek, který je v závislosti na finančních možnostech školy postupně obnovován.

Budova školy i přilehlé prostory jsou velmi dobře udržované a esteticky vyzdobené. K výzdobě společných prostor jsou použity práce žáků. Prostředí učeben je příjemné, vzhledné a motivující. Na jeho úpravě se zjevně podílejí žáci i učitelé.

Učebnice, které má škola v dostatečném množství, mají schvalovací doložku MŠMT ČR. Učební pomůcky, zejména různé nástěnné přehledy učiva a mapy, jsou moderní a funkční. Pro výuku je k dispozici kromě počítačů (celkem 13) audiovizuální technika (zpětné projekory, televizory, videorekordéry, přehrávače). Průběžně je doplňován fond žákovské a učitelské knihovny a videotéka školy. Pomůcky jsou dostupné všem vyučujícím. Vybavení materiálem, náradím a nástroji pro předměty výchovného charakteru odpovídá potřebám plnění vzdělávacího programu.

Materiální podmínky školy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Výuka ve zvláštní škole probíhá podle Vzdělávacího programu zvláštní školy, který schválilo MŠMT ČR pod čj. 22 980/97-22 s platností od 1. září 1997. V I. třídě jsou žáci vzdělávání podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy, který schválilo MŠMT ČR pod čj. 24 035/97-22 s platností od 1. září 1997. Pro tři žáky byl ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou vypracován individuální vzdělávací program.

Vzdělávací programy jsou realizovány v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol.

Používané učební dokumenty jsou platné, škola je uplatňuje v plném rozsahu. Učební plán byl upraven v souladu s dodatkem učebního plánu stanoveného užívanými vzdělávacími

programy s ohledem na podmínky školy. Rozvrh hodin a reálná výuka odpovídají učebnímu plánu. Ve škole se vyučuje podle platných osnov.

Vzdělávací program je v tomto školním roce rozšířen o nepovinné předměty sportovní hry a římskokatolické náboženství a dále o zájmové kroužky (zdravotnický, dopravní, čtenářský, počítačový, ruční práce).

Průběh a výsledky vzdělávání jsou zaznamenány v příslušné povinné dokumentaci. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy jsou vedeny na předepsaných tiskopisech. Zápisy jsou přehledné a vypovídající. Povinná dokumentace je vedena v rozsahu stanoveném příslušným právním předpisem a průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Drobné formální nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekce.

Výuka sledovaných předmětů je v souladu s učebním plánem a učebními osnovami. Povinná dokumentace je vedena průkazným způsobem.

Kontrola naplňování učebních osnov je prováděna vedoucími pracovníky školy. Závěry z kontrol jsou s pracovníky projednávány. Z doložených záznamů vyplývá účinnost kontrolních mechanismů.

System kontrol naplňování učebních dokumentů je účinný.

Rozvrh hodin je vypracován v souladu s psychohygienickými potřebami žáků. Řád školy a provozní řady odborných učeben jsou kvalitně zpracovány a vyvěšeny.

Informace žákům podávají v potřebném rozsahu třídní učitelé. Rodiče žáků jsou informováni prostřednictvím žakovských knížek, notýsků a na třídních schůzkách. V případě zájmu mohou rodiče získat informace při individuálních návštěvách školy. Širší veřejnost je o činnosti školy informována prostřednictvím článků v místním a regionálním tisku a školního občasníku Školáček. Ve městě je instalována propagační nástěnka. Součástí veřejné prezentace školy je společná účast dětí a pedagogů na akcích pořádaných místní základní školou a městskými institucemi.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu školy je funkční.

Jak vyplynulo z doložených záznamů, činnost na úseku výchovného poradenství, včetně preventivní péče, je systematická, odborná a efektivní. Minimální preventivní program je dobře zpracovaný, průběžně je sledováno a kontrolováno jeho plnění.

Výchovné poradenství má pozitivní vliv na kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve škole

V rámci inspekce bylo hospitováno v 11 vyučovacích hodinách. Hospitace byly zaměřeny na předměty český jazyk, matematika, fyzika, řečová výchova, výtvarná výchova, vlastivěda, prvouka, smyslová výchova a počty. V žádné vyučovací hodině nebyl zaznamenán negativní vliv neúplné odborné a pedagogické způsobilosti části vyučujících.

Učitelé prokazovali znalosti základních speciálně-pedagogických dovedností. V hodinách byla patrná jejich odborná erudice, rovněž tak pozitivní vztah k žákům a školnímu prostředí. Ve vztahu k žákům vykazovali vysokou míru trpělivosti a důslednosti, které jsou nezbytné pro úspěšnou práci s mentálně postiženými žáky. V průběhu rozhovorů s učiteli byla zaznamenána vysoká míra schopnosti reflexe a sebereflexe pedagogů a otevřenost k přijímání nových poznatků.

Učitelé vypracovali tematické plány, jejichž obsah je v souladu s učebními osnovami. Na základě námátkové kontroly třídních knih a tematických plánů lze konstatovat, že nedochází k obsahové duplicitě a je zachována kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky.

Ve všech hospitovaných hodinách byl vytvořen prostor pro vstupní motivaci žáků. Vyučující vždy přiměřenou formou seznámili žáky s obsahem a cílem výuky. Probíraná témata na sebe navazovala a byla v souladu s učebními osnovami. Žáci byli převážně pozitivně slovně hodnoceni, učitelé je povzbuzovali pochvalou. Pouze výjimečně bylo využito vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků. Vyučující vytvářeli ve třídách příznivou atmosféru, ve které se žáci chovali přirozeně, dokázali vyjádřit své názory a vznášet dotazy k probíranému učivu.

Všechny navštívené hodiny byly zodpovědně naplánovány a připraveny z hlediska obsahu výuky. Nejčastěji byly používány frontální metody výuky. Vyučující organizovali výuku, řídili její průběh a vytvářeli dostatek příležitostí pro samostatnou práci žáků nebo práci ve dvojicích. V hodinách byly využívány životní zkušenosti žáků a osvojování nového učiva vycházelo z jejich znalostí a dovedností.

Psychohygiena výuky byla ve většině hodin dodržena. Výuka byla organizována nejen v lavicích, ale i mimo ně formou různých soutěží a her. Ve vyšších ročnících byli žáci vedeni k dlouhodobější pozornosti, odpočinkové činnosti byly zařazeny sporadicky. K udržení pozornosti a zájmu žáků přispívala materiální příprava výuky. Vyučující používali přiměřené množství názorných pomůcek.

Společným rysem všech navštívených hodin byla snaha o respektování individuálních zvláštností žáků a uplatnění výchovné složky vyučování. Žáci byli vedeni nejen k úctě k dospělým, ale i k sobě navzájem a sobě samým.

Úroveň verbální a neverbální komunikace většiny vyučujících byla příkladná. Pedagogové jsou ve své práci důslední, o čemž svědčily pracovní návyky a rutinní dovednosti žáků. Ve sledovaných hodinách přijímali žáci pravidla stanovená učiteli, jejich respektování přispívalo k vytváření příznivého klimatu ve vyučovacích hodinách.

V žákovských knížkách a notýscích, které slouží jako jeden z prvků vzájemné komunikace mezi učiteli a rodiči žáků, jsou zapisovány s odpovídající intenzitou nejen informace o klasifikaci a prospěchu žáků, ale i hodnocení chování. Jak bylo zjištěno, učitelé preferují pozitivní záznamy. Při závažnějších problémech (pozdní příchody, absence, nevhodné chování) jsou zákonní zástupci zváni do školy.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání a výchovy je realizováno na jednáních pedagogické rady. Výsledky žáků jsou zde čtvrtletně projednány a zhodnoceny. V průběhu výuky jsou používány běžné hodnotící a klasifikační metody. Žákovské práce jsou vyučujícími kontrolovány a opravovány. Jejich úroveň odpovídá stupni postižení žáků.

Škola pravidelně provádí prověrky znalostí žáků z českého jazyka a matematiky, které vyhodnocuje neformálním způsobem. Dalším sebeevaluačním prvkem je výroční zpráva, v níž jsou výsledky vzdělávání hodnoceny statistickou formou.

Jak dokladují záznamy v třídních knihách a žákovských knížkách, učitelé systematicky a důsledně sledují nejen absenci žáků, ale i jejich pozdní příchody. Okamžitě jsou přijímána opatření (informace rodičům, individuální pohovory).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad údajů uvedených v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina čj. 580/36-HK/2001 s účinností od 1. dubna 2001
2. Dodatek č. 1 Zřizovací listiny čj. 580/36-HK/2001 s účinností dnem schválení Zastupitelstvem Královéhradeckého kraje
3. Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 31 980/01-21 ze dne 22. 8. 2002
4. Organizační řád školy vydaný ředitelkou školy dne 1. 9. 2003
5. Třídní knihy vedené ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004
6. Třídní výkazy vedené ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004
7. Rozvrh hodin ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004
8. Výroční zpráva za školní rok 2002 – 2003 ze dne 8. 9. 2003
9. Záznamy o práci v nepovinných předmětech ve školním roce 2003/2004
10. Náplň zájmových kroužků ve školním roce 2003/2004
11. Plán práce pro školní rok 2003 – 2004 ze dne 1. září 2003
12. Tematické plány učiva pro školní rok 2003/2004
13. Zápisy z jednání pedagogické rady vedené od 15. 11. 2000
14. Plán kontrolní a hospitační činnosti pedagogických pracovníků pro 1. pololetí školního roku 2003/2004 , nedatováno, bez čj.
15. Záznamy z hospitační činnosti ředitelky školy a zástupce ředitelky školy v roce 2003
16. Zápisy z porad pedagogických pracovníků vedené od 27. 8. 2002
17. Minimální preventivní program sociálně patologických jevů pro školní rok 2003 – 2004, nedatováno, bez čj.
18. Plnění minimálního preventivního programu – září – prosinec 2003 ze dne 18. 12. 2003
19. Osobní dokumentace žáků s postižením ve školním roce 2003/2004
20. Proverky znalostí žáků z českého jazyka a matematiky ve školním roce 2002/2003
21. Záznamy z třídních schůzek ve školním roce 2003/2004
22. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků školy
23. Výkaz o speciálních školách Škol (MŠMT) V 4-01 podle stavu k 30. 9. 2003
24. Záznam ze školní inspekce ze dne 9. ledna 2004
25. Inspekční zpráva čj. O-09-01-9798/159 No ze dne 17. 11. 1997

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou pozitivně ovlivněny speciálně-pedagogickou způsobilostí většiny pedagogických pracovníků. Vyučující si doplňují vzdělání účastí na kurzech pořádaných akreditovanými pracovišti. Ředitelka školy podporuje další vzdělávání a odborný růst učitelů. Kontrolní činnost je funkční. Kvalitně je zajištěn informační systém. Práce vedení školy v oblasti vedení zaměstnanců a na úseku organizace provozu je promyšlená a systémová.

Materiální podmínky umožňují plnit vzdělávací programy v celém rozsahu. Většina vybavení je moderní a funkční, názorné pomůcky a didaktická technika jsou obměňovány a modernizovány. Pomůcky jsou pořizovány promyšleně a účelně.

Výchovně-vzdělávací práce školy je zaměřena na socializaci žáků a rozvoj jejich pracovních dovedností. V rámci výuky sledovaných předmětů je sledováno praktické využívání získaných znalostí, dovedností a návyků. Ve vyučovacích hodinách jsou používány tradiční frontální vyučovací metody i metody, které umožňují činnostní pojetí vyučování. Žákům je vytvořen prostor pro komunikaci s učiteli. V přiměřené míře jsou používány názorné a didaktické pomůcky.

Osobnost žáků je rozvíjena širokou nabídkou zájmové činnosti. V rámci prevence sociálně-patologických jevů jsou děti systematicky povzbuzovány k aktivnímu trávení volného času. V průběhu inspekce bylo zjištěno, že pedagogičtí pracovníci vedou důsledně a systematicky žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka. Učitelé využívají možností osobní, společenské a morální výchovy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Olga Talášková	Olga Talášková v. r.

V Náchodě dne 13. ledna 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. ledna 2004

Razítko

Ředitelka školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Hana Hátlová

Hana Hátlová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, PaedDr. Olga Talášková, Raisova 1816, 547 01 Náchod. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	27. ledna 2004	i3-1065/03-5060

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.